

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

FM:2026/87

Pipaluk Lynge

4. juni. 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte en estimeret tidsramme for, hvornår en aftale om overtagelse af højhedsret over Grønland, jf. Lov om Grønlands Selvstyre, vil blive omdelt til Inatsisartut, med henblik på at hente samtykke fra Inatsisartut.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Vi takker fra Inuit Ataqatigiit for beslutningsforslaget.

I Inuit Ataqatigiit lægger vi stor vægt på selvbestemmelse. At vi er blevet anerkendt som et folk, er en meget stor bedrift. Vores selvstyre er en meget stor bedrift. Vi mener i Inuit Ataqatigiit, at Naalakkersuisoq (regeringen), Inatsisartut, kommunerne og den lokale styring i bygderne giver os en meget omfattende myndighed og samtidig et stort ansvar.

De resultater, vi har opnået efter kolonitiden, er noget, vi kan være stolte af. Mange af vores oprindelige folkefæller andre steder i verden har ikke opnået det samme, og det møder vi ofte anerkendelse for.

I Inuit Ataqatigiit mener vi dog også, at der fortsat er opgaver, som skal løses efter kolonitiden – også internt hos os selv.

USA's præsident er begyndt at omtale Grønland som noget, USA bør eje, og har tilkendegivet et ønske om at få myndighed over landet. Når sådanne emner bringes op, bliver USA's præsident og embedsværk bekymrede for, hvilket land vi vil knytte os til, hvis vi bliver selvstændige.

Derfor ønsker vi fra Inuit Ataqatigiit klart at understrege, at vi ved underskrivelsen af aftalen fra 1951 er bekendt med, at ingen af parterne ensidigt kan ophæve aftalen. USA's forsvarsmæssige tilstedeværelse har også betydning for os, men vi ønsker, at dette sker på grundlag af gensidig respekt.

Med disse bemærkninger tilslutter vi os Naalakkersuisuts svar. At blive en selvstændig stat kan ikke sammenlignes med at bygge en lufthavn.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Ved en selvstændighedsproces skal hele befolkningen inddrages i dialogen. De 31 medlemmer af Inatsisartut kan ikke alene træffe en så vigtig beslutning på vegne af befolkningen.

Hvad forestiller borgerne sig? Hvis vi blev en selvstændig stat i morgen, hvilke grundlæggende forandringer ville det medføre? I en tid med stigende oprustning, hvor hurtigt ønsker man så at gå frem?

Meningsmålinger fra sidste år og i år viser, at flertallet ikke ønsker en tilknytning til USA. Derfor kan vi ikke ignorere, at vi bliver omtalt som noget, der kan købes af USA – vi er som minimum nødt til at lytte til befolkningen.

Vi mangler arbejdskraft, selv om nogle mennesker kunne have to eller tre jobs. Vi mangler økonomiske ressourcer. Skal vi overdrage vores ressourcer til andre, eller skal vi alle bidrage til udviklingen? Der er fortsat mange unge og borgere uden arbejde. Mange flytter fra landet. Hvis forholdene inden for sundhedsvæsenet og de generelle levevilkår ikke skal blive dårligere, må vi gøre det mere attraktivt at bo i Grønland. Det skal være attraktivt at stifte familie her. Hvis antallet af børn, der anbringes uden for hjemmet, skal reduceres, må vilkårene for familierne forbedres.

Vi mangler læger i sundhedsvæsenet, og vi mangler arbejdskraft. Hvis vi vil gøre det attraktivt for læger, sygeplejersker og tandlæger at bosætte sig her, hvad mener borgerne så?

Hvis Inuit Ataqatigiit bliver spurgt, om vi bliver en selvstændig stat inden for de næste ti år, så prioriterer vi først og fremmest at sikre de forhold, vi netop har nævnt.

I Inuit Ataqatigiit finder vi det ikke ønskeligt at forhaste os, fordi vi føler os presset af USA. Det er en opgave, der skal løses grundigt og i fællesskab.

Derfor vil vi støtte Naalakkersuisuts arbejde med sagen og værne om koalitionen fælles aftaler. Som en del af koalitionen vil Inuit Ataqatigiit bidrage aktivt til dette arbejde.

Med disse bemærkninger afviser vi beslutningsforslaget.